

Aknatilalom

● **Löndön (MTI)**

A brit kormány betiltja a milliókat megnyomorfító taposóknak importját, exportját és gyártását. Tony Blair kormányfő az alsóházban bejelentette a tervet. A részletezett cselekvési terv szerint a kormány 2005-ig meg is semmisíti a hazai készleteket, s legkésőbb erre az időre végleges tilalmat vezet be a fegyverfajta alkalmazására. Addig is –

vagy ha ennél előbb megszületik a taposóknak bevetését tiltó, átfogó, nemzetközi egyezmény, akkor annak életbe léptéig – moratóriumot rendel el a brit hadsereg számára a még meglévő aknák telepítésére. A britek adatai szerint óránként három ember veszti életét vagy válik nyomorékká a világszerte elhelyezett mintegy 120 millió taposókna valamelyikétől.

● **Bölcsőde – alapítványi formában**

Lezárult a domaszéki ügy

Az elmúlt héten népmesébe illő döntést hozott a domaszéki képviselő-testület bölcsőde-ügyben. Azaz: adott is pénzt Újvári Béláné magánbölcsődéjének, meg nem is. A titkos szavazáson hat képviselő voksolt az alapítványi (azaz a közvetett), míg négy a közvetlen támogatás mellett. A falu bölcsődéje várhatóan július elsejétől fogadja majd az apróságokat.

Lapunkban többször írtunk már a domaszéki bölcsődeügyről. Csak emlékeztetőül: Újvári Béláné csecsemő- és kisgyermek szakgondozó két évvel ezelőtt másfél millió forintot nyert magánbölcsőde létesítésére a Népjóléti Minisztériumtól. A pályázaton nyert pénzből, illetve saját forrásból – ami körülbelül ugyanakkora összeg volt, mint a minisztériumi juttatás – épített a háza mellé egy, 12 főt befogadó, minden igényt kielégítő bölcsődét. Újváriné a március végi önkormányzati ülésen kérte képviselőtársait, hogy támogassák a bölcsődét, ám a testület úgy döntött: nem veszi fel feladatkörébe a bölcsőde finanszírozását. Lett is nagy felzúdulás a faluban. A nagycsaládok egyesülete helyi szervezetének kezdeményezésében aláírásgyűjtés indult. A polgármesternek átadott petícióban 531-en kérték, követelték, hogy a testület tárgyalja újra a bölcsőde ügyét. Az elmúlt hét végén, eleget téve a köz akaratának, a képviselő-testület újratárgyalta az ügyet. Dobó Szilveszter polgármester vitaindítójában javasolta, hogy az önkormányzat, ha időlegesen is, de tekintse szakfeladatának a bölcsődei ellátást, s az állami fejkvótán túl, havonta és személyenként még 5600 forinttal támogassa Újváriné bölcsődéjét. Baranyás József, az ügyviteli bizottság vezetője más javaslattal állt elő. El-

mondta: Újvári Béláné kapja meg az utolsó fillérig az állami normatívát, de az önkormányzat ne vegye fel szakfeladatainak sorába a bölcsőde finanszírozását, hanem 200 ezer forint alaptőkével hozzon létre egy alapítványt a bölcsőde működtetésére. Újváriné ezt követően osztott-szorított, s közölte, hogy az év hátralévő részében az állami normatíván túl, ami évente, gyermekeként 134 ezer forint, alig több, mint 400 ezer forint kiegészítő támogatást kellene adnia az önkormányzatnak. A képviselők azonban hajthatatlanok maradtak, s úgy határoztak: titkos szavazáson döntenek a kérdésről.

A szavazás előtti szünetben Újvári Béláné lapunknak elmondta, hogy éppen azok a családok nem tudják majd segíteni az alapítványt, akik rászorulnak a bölcsődei ellátásra. „Nem tudom, lesznek-e olyan családok, illetve vállalkozók a faluban, akik úgy támogatják 2-4 ezer forinttal az alapítványt, hogy gyermekük nem jár bölcsődébe. Ez még a jövő titka. Azért bizonytalan az egész, mert az alapítványba való befizetések is bizonytalanok.” A nagycsaládok egyesülete helyi szervezetének vezetője, Simonné Szalma Éva szerint az alapítványi forma amolyan „nesze, semmi, fogd meg jól”-megoldás.

A titkos szavazáson egy képviselő érvénytelen módon szavazott, négyen voksoltak amellelt, hogy önkormányzati támogatással működjön a bölcsőde, hatan pedig a közalapítványi formát tartották megoldásnak. A szavazás után úgy határoztak a képviselők, hogy kétszázezer forint alaptőkével júniusban létrehozzák a Domaszéki Gyermekekért Alapítványt. Újváriné és az önkormányzat közötti együttműködési megállapodás aláírása után, várhatóan július elsején nyitja meg kapuit a magánbölcsőde.

Sz. C. Sz.

Feszült pillanat. Dobó Szilveszter polgármester leadja szavazatát. (Fotó: Karnok Csaba)

Deszk milliós gazdagsága

Ja, kérem, Deszk az egy gazdag falu – hallhattam nemrégiben egy olyan tanácskozáson, ahol tucatnyi polgármester ült szép sorban az asztal mellett. E kijelentésben – ha jól érzem – volt egy adag tényközlés, no meg kevéske irigység is. Mindenesetre annyi információval ellátott, hogy ágaskodjon bennem a kíváncsiság. Hiszen az a két fogalom, hogy falu, meg gazdagság, a mai Magyarországon elég ritkán összekapcsolható fogalmak.

Amikor pedig már Deszk utcáin szemlélődtem, friss tavaszunk hangulatát élvezve, már a látvány is erősítette ama csendesen irigykedő polgármester véleményét. A főutcának minden szegletében parkosították szorgoskodtak, a sportpálya mellett – ahol nemrégiben adták át a korszerű öltöző épületéből – most éppen a bevezető út szélesítésén dolgoztak a gépek. A sportcsarnokban pedig – ami évekig csak vitára ingerlő, csupasz vasvázként emelkedett a falu fölé – már a belső tér festésén munkálkodtak a szakemberek. Ezek után csak azt kellett kideríteni, hogyan is viseli e gazdagságot a falu első embere, Simicz József polgármester.

– Kemény munka eredménye mindez, s aki emiatt irigy ránc, annak tudom ajánlani, hogy járja végig azt az utat, amit megtett közösségünk vezetése az elmúlt években – fogadott a községházán Simicz úr e szavakkal, mikor megtudta, milyen ügyben is zörgettünk ajtaján. – Mert amikor az elmúlt választásokon

Simicz polgármester reményei szerint a sportcsarnok október közepére elkészül. (Fotó: Nagy László)

átvette testületünk a község vezetését, csak 6 és fél milliós adósság tartózkodott a kasszámban, a számlánkon meg annyi pénz, hogy röstellem is kimondani. Nem volt nehéz belátni, hogy ebben a pénzügyi helyzetben csak radikális eszközökkel lehet talpra állítani a falut. Szigorú költséggazdálkodást vezettünk be, minden egyes kiadott forint útját pontosan követtük. Majd pedig következtek az adók. Az élet kényszerített arra, hogy Deszken kivessük a kommunális adót, majd a vállalkozók helyi adóját is.

● **Aligha lett magából a falu legnépszerűbb embere...**

– Gondolhatja, mennyi támadás céltáblája voltam. De akkor is azt mondtam: emberek, más lehetőség nincs. Annak semmi értelme,

hogy csak állami segíelyekből, pénzmaradványokból vegyáljon ez a falu.

● **A mai Deszk látványa mintha önt igazolná...**

– Bízom benne, hogy más is így látja. Hiszen az elmúlt két évben ez a falu megtélt sem szerint valóban sokat fejlődött. Ha minden a tervek szerint halad, hamarosan elkészülünk a moziépület korszerűsítésével, amiből olyan faluházat varázsolunk, ahol minden helyi civil szervezet otthont kaphat. Év végére elvesszük a kommunális adót, mennyi utcája aszfalttal borított legyen, s október közepén adjuk át sportcsarnokunkat, ami egyébként egy 120 milliós beruházás eredménye lesz.

● **Százhusz millió? Más Csongrád megyei kistérségben még azt is megpróbrzik, aki ennyi pénzt**

a számára mer venni egy községházán...

– Nem tagadom, Deszket szerencsére olyan nagy cég is segíti fejlődésében, mint a Mol Rt. E hatalmas társaság deszki gázüzeme révén a legnagyobb adófizetőnk, pénze tetemes összeggel gazdagítja a kasszákat. De ez csak egy bevételi forrás. Emellett ott a vállalkozók befizetett 10 milliója, az állami pályázatokon elnyert milliók, vagy mondjuk az az összeg is, amit németországi kapcsolataink révén hoztunk a faluba. Eddig már 50 ezer márkát kapott az idősök otthona, s legutóbbi szászországi megbeszélésünk eredményeként újabb nagy összeg – 100 ezernél is több márká – költözik e vidékre a Csongrád megyei szamaritánus szervezet közreműködésével.

● **Akkor ne is kérdezzem,**

hogy például olyan átok, mint a munkanélküliség, sújtja-e Deszket?

– Kérdezni lehet, csak éppen tényleges munkanélküli nincs nálunk. Aki ugyanis dolgozni akar, annak az önkormányzat tud adni munkát. E biztonságnak is köszönhető, hogy közben Csongrád megyében szinte minden falu lélekszáma csökken, Deszk évről évre nagyobb lesz. Jelenleg 3 ezer 159 a deszki polgárok pontos száma. De reményeink szerint a jövőben sem szakad meg az a folyamat, aminek eredményeként szegediek sokasága költözik immáron évtizedek óta Deszkre. Terveink szerint hamarosan újabb 50 közművesített telket kínálunk fel adásra. S ha már a statisztikáknál tartunk, elmondom: 70 társasvállalkozás működik a falunkban, és 300 egyéni kisvállalkozónk van – sorolta a számokat Simicz polgármester, miközben már az épülő sportcsarnok hatalmas méretein álmélkodtunk. Mert bizony Deszken nemsokára lesz akkora sportcentrum, hogy ide járhat „irigykedni” megint minden polgármester. Amikor pedig e roppant nagy épület leendő fenntartási költségeit említtem, Simicz úr arcán látszik, nem tudtam zavarba hozni. A község vezetői már régóta agyalnak azon, hogyan lehetne ebből a tereméből is nyereséges, de legalábbis nullszaldós vállalkozást teremteni. S most éppen egy agilis, merész tervvel bíró igazgatót keresnek sportpalotájuk élére. Látva a deszkiek konok kitartását, no meg a falu mind csábosabb vonzerejét, aligha kell sokáig jelentkezőre várniuk...

Bátyi Zoltán

● **Maldív-szigeteki búvárkalandok (1.)**

Ellaidhoo: ötven bungaló

Légvonalban 7 ezer kilométernyire fekszik Szegedtől. Népeéről, kultúrájáról szinte semmit nem tudunk, bár egzotikus tájai már csalogatják Magyarországról is a tehetősebb turistákat a számtalan sziget országába. Vizei pedig a mélytengeri búvárok kedvelt célpontja. Most már mi, szegediek is elmondhatjuk: szűkebb pátriánkból utazó búvárok is részesei lehetnek egy sikeres expedíciónak. A Manta Természetfotós és Búvár Klub szervezésében töltött é tájon, a Maldív-szigeteken három hetet 13 fiatalember. Útjukról dr. Szendrei Gábor, a kis költségű vezetője számolt be lapunknak.

Tehát a Maldív Köztársaság... Hogy egészen pontosak legyünk: Divehi Raddzsze Dzsumhurijja,

ahogy az ott élők divehi nyelvén írják. Annyit a szűkszavú lexikonból is kiolvashat bárki, hogy e kis ország mindössze 298 négyzetkilométer, lakóinak száma éppen csak meghaladja a 200 ezret, közigazgatásilag 19 atollra osztották föl, maláj, szingaléz és arab származású emberek lakják, s az egy főre jutó GNP mindössze 420 dollár. Ez utóbbi információ arról tanúskodik, hogy nem a leggazdagabb köztársaságok közé sorolható. Ám ez a megállapítás nem vonatkozik természeti kincseire – mondta még elutazásuk előtt dr. Szendrei Gábor.

S mivel a tenger csodáinak egyike, a koralltollak itt szemlélhetők a legteljesebben a maguk valóságában, a világ minden részéről sereglenek ide a víz alatti természet csodái. Nem véletlen hát, hogy az Adrián, a Vörös-tengeren, no meg persze a mi Tiszánkon is edződött szegedi búvárok életük

egyik nagy vágyának beteljesülését látták abban, ha sikerül megszervezniük a maldívi utat. Több hónapos előkészület után, szponzorok segítségével köszönhetően – no, meg rengeteget áldozva a saját kasszából is – április elsején indultak kalandjukra. Ami már a repülőúttal megkezdődött, hiszen – mint Szendrei doktor elmesélte – Zürich, Amszterdam, a Sry Lanka-i Colombo érintése után jutottak csak el a Maldív-szigetek fővárosába, Maléba. Innen egy légitaxi szállította a pesti, győri és kaposvári búvárokkal kiegészített szegedi csapatot Hulhule szigetére, amely éppen csak akkora terület, hogy egy repülőter elfér rajta. Innen már hajóval utazhattak tovább a kutatóexpedíció főhadiszállására, Ellaidhoo-ra.

E sziget méreteit pedig mi sem jellemzi jobban, mint az a tény, hogy egy negyedóra alatt könnyedén körbesétálható. Állandó lakosa nincs

is, mindössze egy 80-85 fős kolónia lakja, amely a búvárokat kiszolgáló vendéglátó-sokból, tengeri felügyelőköl áll. Ötven bungaló viszont még elfér e tenyérnyi kis földdarabon, így remek szállást biztosítottak számukra.

– Akár ki is tűzhattuk volna a magyar zászlót áprilisban a szigetre. Mert bár korábban még magyar soha nem járt ott, most rajtunk kívül még egy székesfehérvári búvárcsapat is éppen akkor érkezett oda – mondta az expedíció vezetője.

S hogy mit találtak a világnak eme egzotikus pontján, a 4. szélességi fokon, 450 kilométernyire az Egyenlítőről? Tökéletes békét, nyugalmat, nagyon udvarias vendéglátókat, rop-pant meleget, tűző napot, ami elől igyekeztek mind gyakrabban a tengerbe menekülni. No, de hát ezért is utaztak olyan messzire...

(Folytatjuk)

B. Z.

A rák ellen

● **La Jolla (MTI)**

A rákos betegek kezelésénél alkalmazott taxolt kísérletező Kyriacos C. Nicolaounak és csoportjának sikerült újabb olyan természetes eredetű vegyületeket előállítani, amelyek hatékonyan pusztítják a tumorsejteket. A kaliforniai La Jolla-i Scripps Intézetben végzett kutatásokról a Nature című folyóirat számolt be.

A Sorangium Cellulosum baktériumokból kivont A és B epotilonok természetes eredetű, kémiaiilag nem mindennapi szerkezetű anyagok. Hatásuk hasonló a taxoléhoz, és laboratóriumi körülmények között igen hatásosnak bizonyultak a rákos sejtek legyőzésében. A kutatók szerint jelenleg az epotilonok a legígéretesebbek a között a több száz ezer rákellenes szer között, amelyekkel az elmúlt két évtizedben végeztek kísérleteket világszerte.

Ahhoz, hogy az epotilonokat klinikai vizsgálatoknak is alávéssék, előbb kémiai szintézissel kellett őket előállítani. Az így nyert tiszta anyagok ugyanis hatásosabbak, jobban szelektálják a sejteket és kevésbé mérgezőek.

A taxol és az epotilonok úgy működnek, hogy stabilizálják a sejtosztódásért felelős sejtalkulátokat. A sejtosztódás folyamatának megakadályozása pedig a tumorsejtek pusztulásához vezet.

LANG KERESKEDELMŰ KFT. 1138 BP., VÁCI ÚT 156. TEL.: 120-14-60, 120-14-69 FAX: 269-87-44	West Travel Utazási iroda	HODASZ Scuba Schools International Tel.: 228-3443	BÚVÁRTANFOLYAMOK Magyarország Tel.: 228-3443	MAGORI BÚVÁRBOLT 1082 Budapest Kis Stáció u. 9. 20/57-33-66	MARLIN BÚVÁRBOLT Tel./fax: 302-5088 Szatymaz és Vidéke Takarékszövetkezet	EPSON A TÖKÉLETES ÍRÁS TECHNOLÓGIÁJA
CD Multimédia - Europress Hungary	LAVET KFT.	COPY GENERAL, SZEGED	LACSAÁN PÉTER gyógyász	GlaxoWellcome	BONAFIN Tel.: 202-3720	SAJTÓLABOR
DELMAGYARORSZÁG	SCRIPTUM KFT.	PGM TRADE KFT.	BAUKONSTRUKT Építőipari, Tervező és Szolgáltató Bt.	TREBO BT.	ALFÖLDI PORCELÁN	SAJTÓLABOR

UNIQUE HUNGARY Bt., a MOLLEN labdák dél-magyarországi képviselője